

แนวทางการแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติของสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรม

Guidelines for Solving Problems That Affect the Practice of

Novices in Pariyatitham Schools

สุรินทร์ นานาผล

สมาน แก้วคำไสย์

วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Surin Numnaphol

Saman Kaewkumsai

Roiet Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Email: surin1962n@gmail.com

วันที่รับบทความ: 15 กรกฎาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 13 สิงหาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 14 สิงหาคม 2567

Received: July 15, 2024; Revised: August 13, 2024; Accepted: August 14, 2024

บทคัดย่อ

บทความทางวิชาการฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอปัจจัยปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติของสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมในโรงเรียนปริยัติธรรมเป็นแหล่งศึกษาของพระภิกษุหรือสามเณร ที่เข้ามาบวชในร่มพระพุทธศาสนา สามเณรคือผู้ที่ยังได้ชื่อว่าเป็นวัยรุ่นเช่นเดียวกันแม้จะอยู่ในเพศบรรพชิตก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสามเณรที่เป็นวัยรุ่นในโรงเรียนปริยัติธรรม มีมากมายหลายประการ อาทิ ปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสามเณรกับประชาชน ปัญหาการติดยาเสพติดของสามเณรไทย ปัญหาด้านการเป็นโรคซึมเศร้าในหมู่สามเณร (วัยรุ่น) ตลอดจนปัญหาการใช้เทคโนโลยีของสามเณร ที่ทุกฝ่ายต้องหันมาองและหาแนวทางแก้ไข สำหรับแนวทางการแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติของสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรม ประกอบด้วย การบังคับใช้กฎหมายและการช่วยเหลือเด็ก การศึกษาและการสร้างความตระหนัก การสนับสนุนทางอารมณ์และสังคม การปรับปรุงระบบกฎหมายและนโยบาย และการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กร

คำสำคัญ : ปัญหาที่ส่งผลกระทบ; การปฏิบัติของสามเณร; โรงเรียนปริยัติธรรม

Abstract

This academic article aims to present the problematic factors affecting the behavior of novices in Buddhist schools. Buddhist schools are a source of study for monks or novices who ordain under Buddhism. Novices are still considered teenagers even though they are monks. Problems that occur to teenage novices in Buddhist schools are numerous, such as problems in relationships between novices and the public, drug addiction among Thai

novices, depression among novices (adolescents), and technology use by novices, which all parties must turn to look at and find solutions. The solutions affecting the behavior of novices in Buddhist schools include law enforcement and child support, education and awareness raising, emotional and social support, legal system and policy improvement, and organizational cooperation.

Keywords: Affecting problems; Behavior of novices; Pariyatham School

บทนำ

ปัญหาของสามเณรในปัจจุบันเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและซับซ้อน สามเณรเป็นเยาวชนที่ตัดสินใจเข้าสู่เส้นทางแห่งการศึกษารธรรมและฝึกฝนตนเองภายใต้กรอบของพระพุทธศาสนา อย่างไรก็ตาม การใช้ชีวิตเป็นสามเณรต้องเผชิญกับปัญหาหลายประการ เช่น การปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตในวัด การศึกษาที่มักไม่ครบถ้วนเพียงพอ และการขาดแคลนทรัพยากรสนับสนุนทางการศึกษาและสุขภาพ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านสังคมและจิตใจที่สามเณรต้องเผชิญ เช่น ความโดดเดี่ยว การขาดการสนับสนุนจากครอบครัว และแรงกดดันจากสังคม การศึกษาและทำความเข้าใจปัญหาเหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อหาทางแก้ไขและสนับสนุนให้สามเณรสามารถใช้ชีวิตและศึกษารธรรมได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น ครูใหญ่หรือผู้อำนวยการในโรงเรียนปริยัติศึกษาจึงต้องเผชิญกับความท้าทายต่างๆ รวมถึงภาระงานด้านการบริหาร ปัญหาความสัมพันธ์กับครู นักเรียนที่เป็นพระเณร หรือผู้ปกครอง และความยากลำบากในการใช้อำนาจ (José, et al. 2010) นอกจากนี้ การคงอยู่ของปฏิกิริยาตอบสนองแบบดั้งเดิม เช่น อาการสะท้อนคอไม่สมมาตร (ATNR) เกินกว่าช่วงเวลาปกติในเด็ก อาจนำไปสู่ปัญหาด้านจิตและการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการอ่าน (Margalida, Fiol, Deyà. 2020) นอกจากนี้ หลักสูตรการเขียนโปรแกรมในระบบการศึกษายังมีอัตราความล้มเหลวสูง โดยเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการระบุสาเหตุของความท้าทายเหล่านี้ และปรับปรุงวิธีการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว (Mario, Konecki, Marko, Petrić. 2014) การทำความเข้าใจและแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพของอาจารย์ใหญ่มือใหม่ และรับประกันการพัฒนาและผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับนักเรียนในโรงเรียนพระปริยัติศึกษา

ดังนั้น ผู้เขียนจึงต้องการนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตนของสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรม ด้วยเหตุที่ผู้เขียนเห็นและรับทราบปัญหาเบื้องต้นคือสามเณรก็คือวัยรุ่นเช่นเดียวกับเด็กวัยรุ่นทั่วไปย่อมเจอปัญหาในลักษณะคล้ายๆกัน เช่น ปัญหาอันเกิดจากความคับข้องใจของสามเณร ปัญหาที่เกิดจากเพื่อนปัญหาที่เกิดจากการเสพยาเสพติดซึ่งอาจจะเป็นแค่บุหรี่ ปัญหาไปหลงไปกับการทดลองสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์จนเกิดความข้องใจ ในที่สุดก็พบว่าสามเณรทำร้ายตัวเองหรือบางครั้งอาจถึงขั้นฆ่าตัวตายหรือในบางกรณีก็เป็นปัญหาที่เกิดจากการกระทำของพระสงฆ์ที่อาจรู้เท่าไม่ถึงการณ์ที่กระทำต่อสามเณรก็ทำ

ให้สามเณรเกิดความคับข้องใจจนกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันคือการปฏิบัติตนของสามเณรให้เกิดไม่ตั้งใจเรียนเกิดไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของสามเณรจนในที่สุดก็จะก่อให้เกิดปัญหาในภาพรวมตามมา ผู้เขียนซึ่งจึงอยากค้นหาให้ได้มาซึ่งแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อจะสามารถเป็นแนวทางให้ผู้อ่านสามารถนำสิ่งที่ผู้เขียนค้นเจอนี้ไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่ของผู้อ่านได้

แนวคิดเรื่องโรงเรียนปริยัติธรรม

การศึกษาพุทธศาสนาในประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากประเทศอินเดียตั้งแต่อาณาจักรสุวรรณภูมิ จนถึงสมัยสุโขทัยรัชการที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระปิยมหาราชได้ทรงวางหลักการศึกษาไว้ 3 ชั้น คือ ปรีชาธิ ปฏิบัติ และปฏิเวธ (มาณพ พลไพรินทร์, 2535 : 1-4) เมื่อปี พ.ศ. 2554 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้สำรวจจำนวนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศ พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 414 โรง การบริหารโรงเรียนอยู่ในความปกครองของคณะสงฆ์ในแต่ละระดับได้ช่วยกันรับผิดชอบดูแล จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษารอบสอง ปี พ.ศ. 2551 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 399 โรง โรงเรียนที่ได้มาตรฐานผ่านการประเมินมีจำนวน 333 โรง ไม่ได้มาตรฐานไม่ผ่านการประเมินมีจำนวน 66 โรง ด้านผู้เรียนที่ไม่ได้มาตรฐานมีดังนี้ (1) ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ (2) ความรู้และทักษะที่จาเป็นตามหลักสูตร (3) ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (4) รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (5) ทักษะในการทำงานรักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และ (6) มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ด้านครู ที่ไม่ได้มาตรฐาน คือ (1) ความเพียงพอของครูและ (2) ความสามารถของครู ด้านผู้บริหารที่ไม่ได้มาตรฐาน คือ (1) การบริหารวิชาการโดยเฉพาะการมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น (3) สื่อการเรียนการสอน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ(4)การส่งเสริมกิจกรรมและการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 4-5)

สามเณรหมายถึงใคร

สามเณรและ สามเณรี แปลว่า เหล่าหรือกองของสมณะ,หน่อเนื้อของสมณะ หมายถึงนักบวชชายในพระพุทธศาสนาที่มีอายุน้อย ยังมิได้รับการอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ถ้าเป็นนักบวชหญิงอายุน้อยเรียกว่า สามเณรี, คำว่า สามเณร สามเณรี เป็นศัพท์เฉพาะในพระพุทธศาสนา

สามเณรในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายคำว่า สามเณร ผู้ดำรงเพศอย่างภิกษุ แต่สมทานศีล 10 เรียกสั้นๆ ว่า เณร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ตามหลักฐานที่ปรากฏก็มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อความหลุดพ้นจากทุกข์ แต่ทรงหวังในพระราชทรัพย์มรดกและความใกล้ชิดในพระราชบิดาด้วยความไร้เดียงสา (กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, 2540) ซึ่งการบรรพชาสามเณรเป็นบวรพบที่แห่งการอุปสมบทของผู้ที่มี

อายุครบ 20 ปี คือก่อนที่จะอุปสมบทเป็นพระภิกษุ อุปสัมปทาเปกษะ (นาค) ทุกคนจะต้องผ่านกระบวนการบรรพชาเป็นสามเณรก่อน แล้วจึงจะสามารถบวชเป็นพระภิกษุในลำดับต่อไป (นิกร ศรีราช, 2564)

จากบทสรุปและวิเคราะห์ในความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาพบว่า สามเณรเป็นพุทธบริษัทที่มีความสำคัญต่อพระพุทธศาสนาไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าพุทธบริษัทอื่น ๆ ในด้านของความหมาย สามเณรคือเหล่ากอแห่งสมณะ หากกล่าวถึงปฐมกำเนิด ก็ยิ่งให้เห็นความสำคัญของสามเณร เพราะว่าพระพุทธองค์ทรงเป็นผู้ให้กำเนิดสามเณรโดยมีพระโอรสของพระองค์เอง ได้รับบรรพชาเป็นสามเณรรูปแรก นอกจากนี้พระพุทธองค์ยังทรงชี้แนะวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการบรรพชา ทรงกำหนดคุณสมบัติของผู้บรรพชาและทรงวางระเบียบวิธีการบรรพชา ตลอดจนทรงได้บัญญัติสิกขาบทสำหรับสามเณร อีกทั้งในด้านการบริหารและการปกครองสามเณร ทรงมอบให้เป็นภาระหน้าที่ของพระอุปัชฌาย์อาจารย์และพระภิกษุทั้งหลาย เป็นฝ่ายรับผิดชอบดูแล ในขณะที่บทพุทธบัญญัติต่าง ๆ ที่ทรงอนุญาตให้บังคับใช้กับสามเณรก็ล้วนแต่มีความเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ ซึ่งแสดงให้เห็นพุทธมหารากฐานาธิคุณที่ทรงมีต่อสามเณรทั้งหลาย สถานภาพของสามเณรในปัจจุบันพบว่า วัตถุประสงค์หลักในการบวชเป็นสามเณรของเยาวชนไทยในยุคปัจจุบันน่าจะมีอีกอย่างน้อย 5 ประการ คือ 1.เพื่อแก้ไขปัญหาคriminality และด้อยโอกาสทางการศึกษา, 2.ลดช่องว่างทางสังคมระหว่างคนจนกับคนรวย, 3.ให้มีความรู้แตกฉานในหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา, 4.เป็นแบบอย่างที่ดีงามให้แก่เยาวชนในชาติ และ 5.เป็นกำลังสำคัญของพระศาสนาและชาติบ้านเมืองในอนาคต (สุนทร บุญสถิต, 2543)

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสามเณรในประเทศไทย

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสามเณรที่เป็นวัยรุ่นในโรงเรียนปริยัติธรรม มีมากมายหลายประการ ซึ่งผู้เขียนจะนำเสนอบางส่วนที่เกี่ยวข้องและเท่าที่รับรู้รับทราบจากการเข้าไปคลุกคลีกับการจัดการเรียนสอนในโรงเรียนปริยัติธรรม ซึ่งพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

ปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับประชาชน

คณะสงฆ์เป็นสถาบันที่ใหญ่ที่สุดสถาบันหนึ่งของชาติ สถิติเมื่อ พ.ศ.2507 แสดงว่า มีภิกษุสามเณรทั่วประเทศจำนวน 213,770 รูป เทียบกับประชากรของประเทศ 28,072,431 คน จะได้เป็นอัตราส่วน ภิกษุสามเณร 1 รูป ต่อประชาชนประมาณ 110 คน นอกจากจะเป็นสถาบันที่ใหญ่ พระสงฆ์ยังมีฐานะและความเป็นอยู่ที่ต่างออกไปจากประชาชนเป็นอันมาก มีวัตถุประสงค์ในการดำรงเพศโดยเฉพาะ มีระเบียบวินัยสำหรับกำหนดความเป็นอยู่ต่างออกไป และได้รับความยกย่องจากประชาชนให้อยู่ในฐานะเป็นที่เคารพสักการะ เรียกได้ว่าเป็นอีกสังคมหนึ่งต่างหาก แต่การมีฐานะและความเป็นอยู่ต่างหากออกไปนี้ มิได้หมายความว่า พระสงฆ์จะต้องแยกตัวเด็ดขาดออกไปจากประชาชน และปลีกตัวอยู่โดยลำพัง เพราะจุดมุ่งหมายของชีวิตพรหมจรรย์นั้นโดยแท้จริงก็เป็นจุดหมายสำหรับทุกคนหรือทุกชีวิต การออกบวชก็คืออุบายหรือวิธีการ ที่จะให้เข้าถึงจุดหมายนั้นโดยสะดวกและรวดเร็วขึ้น เมื่อบวชแล้วก็ต้องอาศัยปัจจัยสี่ ที่เป็นเครื่องดำรงชีวิตด้านวัตถุจากประชาชน และเมื่อปฏิบัติตามวิธีการเพื่อเข้าถึงจุดหมายนั้นได้ผลสำเร็จทางสติปัญญาหรือจิตใจที่สูงขึ้นไปก็

สมควรจะต้องนำมาชี้แจงแนะนำแก่ประชาชน ที่ตนได้อาศัยปัจจัยสี่เลี้ยงชีวิตนั้นด้วย จึงเกิดเป็นข้อผูกพันต่อกันในรูปการตอบแทนหรือให้และให้ตอบ เป็นวัตถุฝ่ายหนึ่งและจิตใจฝ่ายหนึ่ง แต่ไม่ใช่ว่าการซื้อขายหรือกู้ยืม เพราะประกอบด้วยคุณค่าทางจิตใจ อย่างน้อยก็ศรัทธาในฝ่ายหนึ่ง และเมตตาในอีกฝ่ายหนึ่ง และความผูกพันนี้ ก็ทำให้เกิดความสัมพันธ์ในแบบอาศัยกันและกันขึ้นซึ่งมองเห็นได้ชัดในประวัติการณ์ของพุทธศาสนา โดยเฉพาะตลอดประวัติศาสตร์ของชาติเราเอง และแม้ในสมัยปัจจุบัน

ปัญหาการติดยาเสพติดในพระสงฆ์-สามเณรไทย

โลกในยุคปัจจุบัน ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของทุกประเทศทั่วโลกที่ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลกระทบต่อมนุษยทุกด้าน ยาเสพติดให้โทษยังเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากจำนวนผู้ติดยาเสพติดมีแนวโน้มมากขึ้นเรื่อยๆ นับตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา ยาเสพติดได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะยาเสพติดในกลุ่มแอมเฟตตามีน หรือที่เรียกว่ายาบ้า ซึ่งได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและรวดเร็ว เนื่องจากหาซื้อได้ง่ายและมีราคาถูกตลาดการค้าเริ่มหันมาที่กลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งถือว่าเป็นอนาคตของชาติ มีความอยากรู้อยากลองสถานการณ์ยาเสพติดในสถานศึกษาจึงแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว จนยากที่จะควบคุม (Office of the Narcotics Control Board, 1998)

การติดยาเสพติดในหมู่พระภิกษุและสามเณรชาวไทยถือเป็นประเด็นสำคัญที่ได้รับการจัดการผ่านโครงการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาที่มีลักษณะเฉพาะในประเทศไทย วัดต่างๆ เช่น ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและวัดถ้ำกระบอก เสนอแนวทางอื่นในการจัดการกับการเสพติด โดยผสมผสานการทำสมาธิ การสวดมนต์ และการล้างพิษทางจิตวิญญาณ (Carina, Pichler, 2013) โครงการเหล่านี้มุ่งเน้นไปที่ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ การดูแลรักษาโดยชุมชน และการใช้ประโยชน์จากหลักพุทธศาสนาเพื่อต่อสู้กับการเสพติด (อัศวพล, ศุภศาสตรา., จอมขวัญ, รุ่งโชติ, 2019) นอกจากนี้ การปฏิบัติทางจิตวิญญาณ เช่น การรำลึกถึง การสวดภาวนา การอ่านอัลกุรอาน และการอดอาหาร มีบทบาทสำคัญในการป้องกันการใช้ในทางที่ผิด และช่วยในการฟื้นตัวและการพัฒนาส่วนบุคคลของบุคคลที่ติดการติดยาเสพติด (N., H., N, Muhammad., Syed, Hadzrullathfi, Syed, Omar, 2019) ด้วยการบูรณาการวิธีการเหล่านี้ ศูนย์เหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไขสาเหตุของการติดยาเสพติด และให้การสนับสนุนแบบองค์รวมสำหรับพระภิกษุและสามเณรที่กำลังต่อสู้กับการติดยาเสพติดในประเทศไทย

ปัญหาด้านการเป็นโรคซึมเศร้าในหมู่สามเณร(วัยรุ่น)

การนำเสนอปัญหาซึมเศร้าในวัยรุ่นในรูปแบบของพารากราฟนี้จะช่วยให้เราเข้าใจถึงบทบาทของสังคม ปัจจัยเสี่ยง และผลกระทบที่มีต่อผู้ที่ประสบปัญหานี้ในช่วงวัยรุ่น

1. ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของสังคมและการเติบโต ปัญหาที่พบคือการเติบโตและการปรับตัวในวัยรุ่นสามารถทำให้เกิดปัญหาทางจิตใจ เช่น การค้นหาตัวตน ความกดดันจากการศึกษา ความผิดหวังในความสำเร็จ เช่นการรับรู้ตัวตนและการยอมรับตัวเองอาจก่อให้เกิดความเครียดและซึมเศร้าเมื่อไม่ได้ตอบสนองตามคาดหวังของสังคมหรือตนเอง

2. ปัจจัยเสี่ยง ซึ่งเป็นเหตุที่อาจเกิดซึมเศร้า ปัญหาที่พบคือการดูแลตนเองในช่วงวัยรุ่นอาจไม่เพียงพอ การรับรู้ความเสี่ยงและปัจจัยที่ทำให้ตกอยู่ในกลุ่มเสี่ยง เช่น ปัญหาทางสังคม และการแก้ไขปัญหาด้านจิตใจ

3. ผลกระทบ อันเป็นผลกระทบต่อชีวิตประจำวัน ปัญหาหรือการทำงานและการเรียนในวัยรุ่นอาจได้รับผลกระทบจากซึมเศร้า การที่ความรู้สึกซึมเศร้ามีความแรงอาจทำให้ทำงานหรือการเรียนรู้เป็นไปอย่างไม่เต็มที่ การพัฒนาบุคลิกภาพและความรู้สึกทางสังคมก็อาจได้รับผลกระทบ

ปัญหาการใช้เทคโนโลยีกับสามเณร (วัยรุ่น)

เมื่ออธิบายถึงตรงนี้ในมุมมองของผู้เขียนเชื่อว่าเทคโนโลยีกับสังคมวัยรุ่นในปัจจุบันนั้นไม่สามารถแยกออกจากกันได้ดังนั้นสิ่งแรกที่ต้องพิจารณาคือการการแก้ไขปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีในพระภิกษุสามเณรต้องการการวางแผนและการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1. การสร้างนโยบายและแนวทางการใช้เทคโนโลยี ได้แก่ การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน วัดและโรงเรียนปริยัติธรรมควรมีนโยบายการใช้เทคโนโลยีที่ชัดเจน เช่น การกำหนดเวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการใช้เทคโนโลยี, การอบรมและการให้ความรู้ จัดการอบรมและการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องและปลอดภัยแก่พระภิกษุสามเณร

2. การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ เช่น การเข้าถึงข้อมูลทางพระพุทธศาสนา การเรียนออนไลน์ และการใช้สื่อการเรียนการสอนดิจิทัล, การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติธรรม แนะนำแอปพลิเคชันและเทคโนโลยีที่ช่วยในการปฏิบัติธรรม เช่น แอปพลิเคชันสมาธิและการวิปัสสนา

3. การจัดการเนื้อหาและการเข้าถึงข้อมูล ได้แก่ การกรองเนื้อหาและการเข้าถึงข้อมูล ใช้เทคโนโลยีในการกรองเนื้อหาและการเข้าถึงข้อมูลที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้ซอฟต์แวร์กรองเนื้อหา การตั้งค่าเครื่องมือค้นหาที่ปลอดภัย, การสร้างแหล่งข้อมูลที่เหมาะสม สร้างแหล่งข้อมูลที่เหมาะสมและมีคุณภาพสำหรับพระภิกษุสามเณร เช่น เว็บไซต์ คลิปวิดีโอ บทความ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา

4. การพัฒนาทักษะและความรู้ด้านเทคโนโลยี ได้แก่ การฝึกอบรมทักษะดิจิทัล จัดการฝึกอบรมทักษะดิจิทัลเพื่อเพิ่มความรู้และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ, การสร้างคู่มือและสื่อการสอน สร้างคู่มือและสื่อการสอนเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับพระภิกษุสามเณร

5. การบริหารจัดการเวลา ได้แก่ การกำหนดเวลาใช้งานเทคโนโลยี กำหนดเวลาและกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับการใช้เทคโนโลยี เช่น การใช้เทคโนโลยีในเวลากลางหรือเวลาที่ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติธรรม, การส่งเสริมการบริหารจัดการเวลา สอนทักษะการบริหารจัดการเวลาเพื่อให้พระภิกษุสามเณรสามารถจัดการเวลาในการใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

6. การเฝ้าระวังและการสนับสนุนด้านจิตใจ ได้แก่ การเฝ้าระวังการเสพติดเทคโนโลยี เฝ้าระวังและติดตามการใช้เทคโนโลยีของพระภิกษุสามเณร เพื่อป้องกันการเสพติดและการใช้เทคโนโลยีมากเกินไป, การ

สนับสนุนด้านจิตใจ จัดให้มีการสนับสนุนด้านจิตใจและการให้คำปรึกษาสำหรับพระภิกษุสามเณรที่อาจมีปัญหามาจากการใช้เทคโนโลยี

7. การป้องกันความปลอดภัยทางไซเบอร์ ได้แก่ การให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยทางไซเบอร์ ให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยทางไซเบอร์ เช่น การตั้งรหัสผ่านที่ปลอดภัย การหลีกเลี่ยงการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว และการป้องกันการถูกแฮก, การใช้ซอฟต์แวร์ความปลอดภัย ใช้ซอฟต์แวร์ความปลอดภัย เช่น แอนตี้ไวรัสและไฟร์วอลล์ เพื่อป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์

การนำแนวทางเหล่านี้ไปปฏิบัติจะช่วยให้พระภิกษุสามเณรสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย และเสริมสร้างการเรียนรู้และการปฏิบัติธรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวทางการแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตนของสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรม

ก่อนอื่นต้องเข้าใจว่าปัญหาสามเณรก็หมายถึงปัญหาที่มีเด็กหรือเยาวชนถูกส่งไปเรียนในโรงเรียนปริยัติธรรม ซึ่งเป็นปัญหาสังคมอันรุนแรงที่มีการใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขายของหรือประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลอื่น การแก้ไขปัญหสามเณรในประเทศไทยสามารถทำได้ดังนี้

1. การบังคับใช้กฎหมายและการช่วยเหลือเด็ก ประกอบด้วย การสร้างกฎหมายที่เข้มงวดและเป็นเชิงลบต่อการซื้อขายเด็กและการทำงานของเด็กที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจและร่างกายของเด็ก
2. การศึกษาและการสร้างความตระหนัก ประกอบด้วย การสนับสนุนการศึกษาสามเณรในโรงเรียนและในสังคมเพื่อเพิ่มความเข้าใจในปัญหานี้สร้างความตระหนักในสังคมเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อเด็กและชุมชนที่ถูกคุมขัง
3. การสนับสนุนทางอารมณ์และสังคม ประกอบด้วย การพัฒนาโครงสร้างสังคมที่สามารถสนับสนุนเด็กที่เป็นเวรขายขายให้ได้รับการช่วยเหลือและการเยียวยาให้ตัวเองสนับสนุนครอบครัวและชุมชนให้มีความสามารถที่จะดูแลและป้องกันการทุจริตต่อเด็ก
4. การปรับปรุงระบบกฎหมายและนโยบาย ประกอบด้วย การพัฒนานโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันเด็กและการสนับสนุนเด็กที่ถูกกระทำต่อโดยพลการสนับสนุนและส่งเสริมการรายงานเรื่องกีดกันของเด็กและการช่วยเหลือเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการค้ามนุษย์
5. การสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กร ประกอบด้วย การสนับสนุนองค์กรที่ทำงานเพื่อป้องกันการหลอกลวงหรือการทุจริตเด็กสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการป้องกันและช่วยเหลือเด็กที่เป็นเวรขาย

บทสรุป

โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศ มีจำนวนนักเรียนที่เป็นพระสงฆ์สามเณรจำนวนทั้งสิ้น 52,026 รูป การจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษานั้น เป็นการ จัด

การศึกษาในระบบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อสนองนโยบายของรัฐในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผ่านโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีสภาการศึกษาของคณะสงฆ์ เป็นองค์กรหลักที่ควบคุม และส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยตรง ส่วนปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตนของสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรม อันประกอบด้วย ปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับประชาชนที่อาจมีความไม่เข้าใจกัน ปัญหาการติดยาเสพติดในพระสงฆ์-สามเณรไทย ตลอดจนทั้งปัญหาด้านการเป็นโรคซึมเศร้าในหมู่สามเณร(วัยรุ่น) ซึ่งผู้เขียนขอเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตนของสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรม ประกอบด้วย การบังคับใช้กฎหมายและการช่วยเหลือเด็ก, การศึกษาและการสร้างความตระหนัก, การสนับสนุนทางอารมณ์และสังคม, การปรับปรุงระบบกฎหมายและนโยบาย และ การสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กร นอกจากนี้ วัยรุ่นกับสังคมโซเชียลคือปัญหาหลักที่ควรได้รับการแก้ไข อาทิ 1. การสร้างนโยบายและแนวทางการใช้เทคโนโลยี, 2. การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์, 3. การจัดการเนื้อหาและการเข้าถึงข้อมูล, 4. การพัฒนาทักษะและความรู้ด้านเทคโนโลยี, 5. การบริหารจัดการเวลา, 6. การเฝ้าระวังและการสนับสนุนด้านจิตใจ และ 7. การป้องกันความปลอดภัยทางไซเบอร์

จากข้อเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตนของสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรมในข้างต้นผู้เขียนจึงขอสรุปเป็นผังมโนทัศน์ได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 แนวทางการแก้ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตนของสามเณรในโรงเรียนปริยัติธรรม

เอกสารอ้างอิง

นิกร ศรีราช. (2564). โอกาสที่ต่างกัน: สถานภาพสามเณรในประเทศไทยและบังคลาเทศ. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 4(1), 89-98.

มานพ พลไพรินทร์. (2553). *หลักการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม*. กรุงเทพมหานคร: กรมการศาสนา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊ค.

- สุนทร บุญสกลิต. (2543). **สถานภาพ บทบาท และปัญหาของสามเณรในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการ การศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2555). **คู่มือการปฏิบัติงาน การขออนุญาตจัดตั้งและขยายชั้นเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- อัศวพล, ศุภาสตรา, จอมขวัญ, รุ่งโชติ. (2019). การศึกษาการพัฒนาแนวทางการบำบัดฟื้นฟูผู้เข้าเสพติด โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่. **วารสารวิชาการกรมสนับสนุน บริการสุขภาพ**, 15(2), 12-19.
- Carina, Pichler. (2013). A Buddhist Way of Drug Rehabilitation in Thailand - Approaching Drug Addiction With Loving Kindness: An Interview With Phra Maha Narong Chaiyatha. **Austrian Journal of South-East Asian Studies**, 6(1):195-201. doi: 10.4232/10.ASEAS-6.1-12.
- José, María, García, Garduño., Charles, L., Slater., Gema, Lopez, Gorosave. (2010). El director escolar novel de primaria: Problemas y retos **que enfrenta en su primer año**. 15(47):1051-1073.
- Kemal, Kayikçi., Ümran, Turan. (2020). The Metaphoric Perceptions of Students in Private High Schools About the School Concept and the Views of the Ideal School. **International Journal of Social Political and Economic Research**, 7(4):1051-1076.
- Lai, Jianhua. (1996). The Concept of Private Schools and Their Proper Appellation. **Chinese Education and Society**, 29(5):6-14. doi: 10.2753/CED1061-193229056.
- Margalida, Fiol, Deyà. (2020). **Les dificultats lectores d'alumnes de primària i la relació amb la presència del reflex tònic asimètric del coll (RTAC)**.
- Mario, Konecki., Marko, Petrlić. (2014). **Main problems of programming novices and the right course of action**.
- N., H., N, Muhammad., Syed, Hadzrullathfi, Syed, Omar. (2019). Remembrance (Zikr) Approach to Treat Drug Addiction Problems. **The International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences**, 9(7):1070-1080. doi: 10.6007/IJARBS/V9-I7/6215.
- Terrence, E., Deal. (1991). Private Schools: Bridging Mr. Chips and My Captain. **Teachers College Record**, 92(3):415-424.

Zhang, Hua., Sha, Hong. (1996). A brief account of the first symposium on the theory of privately run schools. **Chinese Education and Society**, 29(5):66-72. doi: 10.2753/CED1061-1932290566.

